

RABBIT-BREEDING DEVELOPMENT IN UKRAINE AND THE WORLD

Aksenov E., Institute of Animal Science of NAAS

The article highlights the positive side of the rabbit-breeding as the animal-breeding industry, which provides the human needs in high-quality meat.

The current trends of the of rabbit-breeding industry in Ukraine were indicated.

The current state of rabbit-breeding development in our country and abroad was analyzed. With considering to the biological features of rabbits the ways of they productivity increase and the future directions of the industry development have been identified.

Keywords: production, country industry, rabbit-breeding, meat products, world production, fur.

УДК 636.92.033

ФОРМУВАННЯ М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КРОЛІВ У ВІКОВІЙ ДИНАМІЦІ

Вакуленко І. С., д. с.-г. н.,

Петраш В. С., н. с.

Інститут тваринництва НААН

Виявлено біологічні особливості формування росту (ріст внутрішніх органів – серце, легені, печінка, селезінка, нирки та тулуба) та формування м'ясної продуктивності (маса м'язової, кісткової, жирової тканин та їх структура) в постнатальний період у віці 1-30-45-60-90-120-150 днів у кролів м'ясошкуркового напрямку продуктивності. Визначені: хімічні (вологість, білок, жир, співвідношення білка до жиру), біохімічні (вміст триптофану, оксипроліну, співвідношення триптофану до оксипроліну, вміст м'язових білків, вміст склеро протеїну, якісний показник білка), технологічні (інтенсивність забарвлення, вологість, кислотність) при забої тварин у віці 1-30-45-60-120-150 днів. Визначена структура тушок з врахуванням голови і ліверу, з головою без іверу, без голови і ліверу та забійний вихід м'яса.

Ключові слова: абсолютний приріст, білкові компоненти, вітаміни, кролятина, м'ясна продуктивність, середньодобовий приріст, тип годівлі.

Галузь кролівництва є важливим резервом у вирішенні проблеми забезпечення населення дефіцитною м'ясною продукцією.

Вирощування кролів на підприємствах промислового типу за останні 20-30 років сприяло значному вдосконаленню системи годівлі, яка забезпечує інтенсивний ріст кролів [1, 2, 3]. Це дало змогу відлучати кроленят та реалізувати їх в більш ранні вікові періоди. Так, деякі кролівничі підприємства промислового типу практикують відлучення кроленят від самиць в 28-35-45 днів, а реалізацію на м'ясо в 70-80-90 днів.

Проте наведені терміни підсису та реалізації потребують біологічного, технологічного й економічного обґрунтування процесів формування м'ясної продукції кролів.

Не адекватно відбуваються процеси росту кроленят і формування м'ясної продуктивності та її якості залежно від продуктивного напрямку тварин, хоча за літературними даними відомо, що кролі м'ясного напрямку мають більш інтенсивні темпи росту, ніж м'ясо-шкуркового.

Різний тип годівлі також неоднаково впливає на ріст і розвиток кролів та формування у них м'ясної продуктивності залежно як від технології вирощування, так від продуктивного напрямку тварин в процесі росту від народження до статевої зрілості [4, 5, 6, 7].

Зазначені вище питання потребують більш детального їх вивчення та обґрунтування, що гарантує забезпечення повноцінної системи харчування людей.

Матеріали та методи досліджень. Для вивчення зазначених питань у ДПДГ «Кутузівка», Харківської області було відібрано поголів'я ремонтних самиць від яких одержано молодняк що вирощувався до 150 діб.

Для тварин були забезпечені відповідні для промислового типу вирощування технологічні параметри: утримання, мікроклімату, годівлі та напування. Самицям та кролятам згодовували повнораціонний високопоживний комбікорм у гранульованому вигляді з застосуванням бункерних годівниць і ніпельних напувалок. Годівля та напування проводилися цілодобово досхочу. В 1 кг комбікорму містилося 0,98 кг корм. од., 1,2 МДж обмінної енергії, 170 г сирого протеїну, 120 г. сирого клітковини.

Впродовж (1-150) діб у віковій періоди 1-30-45-60-90-120-150 діб враховували живу масу, абсолютний приріст, середньодобовий приріст, зростання початкової живої маси в рази, питому частку живої маси новонародженого по відношенню до живої маси дорослого кроля.

У зазначені періоди проводили забій тварин по 3 голови самиць і 3 голови самців з обвалюванням тушок та врахуванням: маси внутрішніх органів (серця, печінки, легенів, нирок, селезінки), показники м'ясної продуктивності (маса кісткової тканини, м'язової, жирової, вихід їстівних частин тушки, забійний вихід з урахуванням голови і ліверу, без голови з лівером, без урахуванням голови і ліверу).

Одержанні результати обраховувалися зоотехнічними, біологічними та статистичними методами.

Результати досліджень показали, що високопоживний гранульований комбікорм і промислові умови вирощування забезпечують інтенсивний ріст і розвиток тварин (табл. 1).

З таблиці слідує, що найбільш висока енергія росту тварин простежується в періоди 45-60-90 діб. Так абсолютний приріст у ці періоди складає 601,7-385,0-923,3 грами.

Висока енергія росту простежується також за середньодобовим приростом у ці періоди: 40-26-31 грами. Найвищий показник приросту у півторамісячному віці обумовлений розвитком шлунково-кишкового тракту у молочний період самиць та споживанням молока та комбікорму.

Так, уже в 4-5 місячному віці тварини досягають живої маси 3,2-3,85 кг і 64-77 % дорослої тварини та можуть використовуватися у відтворенні. Зростання маси новонародженого у 4-5 місяців до дорослої тварини складає відповідно 53-63 %.

Наведені в таблиці дані стверджуються високою напругою (константою росту), яка за період з народження до 5-місячного віку зростає з 0,51 до 0,83, та періодичністю й ритмічністю росту тварин.

Таблиця 1

Інтенсивність росту кролів м'ясо-шкуркового напрямку

Показники	Вікові періоди, діб						
	1	30	45	60	90	120	150
Жива маса, г	61,0± 3,7	480,0± 10,4	1081,7± 3,3	1466,7± 12,0	2390± 30,0	3220,0± 95,1	3850,0± 45,1*
Абсолютний приріст, г	–	234,0	601,7	385,0	923,3	832,0	628,0
Середньодобовий приріст, г	–	23,5	40,1	25,7	30,8	27,7	21,0
Питома частка тіла новонародженого від дорослого, %	1,22	9,60	21,63	29,3	47,8	64,4	77,0
Зростання маси тіла новонародженого по відношенню до дорослого, в рази	–	7,9	17,7	24,0	39,2	52,8	63,1

Примітка. * – жива маса дорослої тварини у віці 12 місяців складає -5 кг.

Теорія періодизації, ритмічності росту і розвитку простежується також за показниками внутрішніх органів (табл. 2).

Таблиця 2

Вікова динаміка формування внутрішніх органів у кролів м'ясо-шкуркового напрямку (n=42)

Показники	Вікові періоди, діб						
	1	30	45	60	90	120	150
Жива маса тулубу, г	61,0± 3,7	480,0± 10,4	1081,7± 3,3	1466,7± 12,0	2390,0± 30,0	3222,0± 95,1	3850,0± 45,1
Серце, г	0,36± 0,02	1,89± 0,07	2,94± 0,12	4,19± 0,10	6,57± 0,55	7,52± 0,31	8,83± 0,19
Печінка, г	3,07± 0,10	19,73± 2,32	56,93± 2,64	62,81± 0,84	77,39± 14,4	114,30± 8,98	120,87± 21,9
Легені, г	1,00± 0,05	3,09± 0,27	5,87± 3,78	9,47± 1,01	15,20± 6,52	15,69± 0,47	15,76± 1,84
Нирки, г	0,61± 0,05	4,29± 0,29	8,51± 0,62	9,62± 0,44	16,58± 0,82	17,61± 2,47	21,13± 0,46
Селезінка, г	0,03± 0,01	0,49± 0,09	0,61± 0,16	1,19± 0,17	1,37± 0,13	1,69± 0,31	1,82± 0,25

Із наведених даних слідує, що більш високою масою в усі вікові періоди відзначається печінка, потім нирки і легені. На ці органи припадає підвищення функціонування, зростання процесів травлення і обміну речовини в організмі. Найбільш низька маса при народженні у селезінки та нирок і складає 0,03-0,6 г. У процесі росту організму в окремі періоди на органи не однакове функціональне навантаження, чим і стверджується неоднакове збільшення маси того чи іншого органу.

Більш стабільний розвиток серця. Так, маса при народженні збільшується у віці 30-45-60-90-120-150 днів відповідно у 5-8-12-20-21-25 рази. Початкова маса печінки зростає після 45 добового віку у зв'язку з переходом кроленят із молочного періоду годівлі до комбікормового і найбільшого розвитку досягає у 3-4-5-місячному віці і маса відповідно зростає у 25-37-40 рази.

Найбільш повільно зростає маса легенів і у 3-4-5-місячному віці. В міру вікового зростання та формування статевої та сечовидільної системи після 2-місячного віку значно збільшується маса нирок і селезінки. Так у 3-4-5 місяців маса селезінки збільшується відповідно у 46-58-61 рази, а нирок у 27-29-35 рази. Самі високі компенсаторні здатності виявлені у селезінки.

Залежно від динаміки росту внутрішніх органів формується структура ліверу тушки.

Так впродовж п'ятимісячного віку на частку печінки приходиться від 3,2 до 5,3 % від маси тулуба. Значна частка в формуванні ліверу припадає на нирки (0,4 – 1,0 %) та легені (0,4 – 1,6 %). І зовсім незначна на серце і селезінку – 0,2 і 0,05 %. При цьому слід відзначити що з віком зростає маса тулуба і відповідно знижується маса структурних складових ліверу.

Формування тушки по віковим періодам залежить від періодизації і ритмічності росту її складових: м'язової, кісткової, жирової тканин та ліверу (табл. 3).

Таблиця 3

Особливості формування м'ясної продуктивності у кролів м'ясо-шкуркового напрямку в періоди росту (n=42)

Показники	Вікові періоди, днів						
	1	1-30	1-45	1-60	1-90	1-120	1-150
1	2	3	4	5	6	7	8
Маса тушки без голови і ліверу, г	21,8± 0,8	222,7± 11,7	555,2± 16,2	713,7± 16,1	1366,1± 53,5	1915,2± 40,8	2898,4± 93,0
Маса загального жиру, г	1,8± 0,5	23,5± 1,4	60,2± 3,3	66,0± 2,7	141,1± 3,2	254,0± 4,7	589,4± 5,6
в т.ч. внутрішньо-м'язового, г	1,8± 0,5	8,3± 1,1	26,5± 2,7	30,6± 3,1	64,4± 4,3	123,9± 6,5	291,0± 7,1
поливного, г	-	8,2± 0,3	24,7± 2,0	21,4± 3,6	45,7± 7,1	62,4± 5,9	148,7± 1,4
внутрішньочеревного, г	-	7,0± 1,4	9,0± 2,3	14,0± 0,5	31,0± 4,9	67,7± 5,0	149,7± 6,8
Маса м'язової тканини, г	14,8± 0,7	156,8± 10,7	426,6± 17,9	555,1± 19,3	1071,2± 55,1	1557,0± 37,1	2120,3± 88,3
Маса кісткової тканини, г	5,18± 0,22	42,4± 1,2	77,4± 1,68	91,4± 3,2	153,8± 5,2	160,7± 5,4	188,3± 5,2
Співвідношення м'язів до кісток	-	3,7:1	5,5:1	6,1:1	7,0:1	9,7:1	11,3:1

До півторамісячного віку тварин простежується ріст тушки в основному за рахунок м'язової та кісткової тканин. Ріст жирової тканини майже на одному рівні з місячного до трьохмісячного віку 10,6–9,3–10,3 % і помітно збільшується у 4-5 місяців 12,3 і 20,3 %.

В основному показники росту збільшуються за рахунок внутрішньо-м'язового жиру, що надає м'ясу оптимальної калорійності та смакових якостей. У 4-5 місяців на частку внутрішньо-м'язового жиру припадає 5,5 і 10 %, а поливного і внутрішньочеревного 3,3 і 5,2 %. Частка кісткової тканини починаючи з 2 місячного віку помітно знижується і в 4-5 місяців складає 7,4 і 6,5% тобто знижується в чотири рази від рівня при народженні, що в 2 рази нижче, ніж в інших сільськогосподарських тварин.

Основна частка в формуванні м'ясної продукції належить м'язовій тканині частка якої складає 70-80 %. Самий високий приріст м'язової тканини в 3-4-місячному віці і складає відповідно 78,4 і 80,3 % від маси тушки. При цьому слід зазначити також стабільний ріст м'язової тканини.

Особливості росту зовнішніх та внутрішніх органів, тканин і тулуба в цілому обумовлюють різні модифікації забійного виходу м'яса кролів в різні вікові періоди (табл. 4). Найбільш високий темп збільшення маси тушок у 45 днів та у 3-4-5 місяців, коли ріст усіх тканин в основному закінчився, за винятком жирової.

Таблиця 4

**Модифікації забійного виходу м'яса
у кролів м'ясо-шкуркового напрямку (n=42)**

Показники	Вікові періоди, днів						
	1	1-30	1-45	1-60	1-90	1-120	1-150
Жива маса перед забоем, г	61,0± 3,7	480,0± 10,4	1081,7± 3,3	1466± 13,0	2390,0± 30,0	3222,0± 95,1	3850,0± 45,1
Маса парної тушки з головою і лівером, г	32,4± 1,1	269,0± 10,6	648,9± 13,3	808,7± 17,5	1457,5± 56,0	2026,0± 43,9	2654,0± 88,4
Забійний вихід, %	54	56	59,9	55,1	61,0	62,9	69,0
Маса парної тушки без голови з лівером, г	25,0± 0,9	227,5± 10,2	572,3± 14,1	722,6± 15,3	1340,7± 33,5	1868,0± 35,8	2475,1± 73,0
Забійний вихід, %	41,0	47,4	52,9	49,3	56,1	58,0	64,3
Маса парної тушки без голови і ліверу, г	20,0± 0,9	199,1± 11,7	498,0± 16,2	646,5± 16,2	1225,0± 53,5	1717,7± 40,8	2308,6± 93,0
Забійний вихід, %	32,8	41,5	46,0	44,1	51,3	53,3	60,0
Маса лівера, г	5,0	28,4	74,3	76,1	115,7	150,3	166,5
%	8,2	5,9	6,8	5,2	4,9	4,7	4,4

Так, забійний вихід тушки з урахуванням голови і ліверу у 3-4-5 місяців складає відповідно 61-63-69 %. Вихід тушки без голови з урахуванням лише ліверу у віці 3-4-5 місяців складає відповідно 56-58-64 %, а тушки без голови і ліверу у ці ж вікові періоди складає відповідно 51-53-60 %.

Слід відзначити, що в зазначені періоди росту кроленят помітно знижується частка кісткової тканини з 9,65 від тушки в 3 місяці до 5,8 % у 5 місяців, а також ліверу з 7,2 до 5,1 %. Навпаки частка м'язової і жирової тканин зростають. М'язової тканини до 65-67 і жирової з 3,2 до 5,6 %. Збільшення маси жирової тканини з 3 місяців до 5 відбувається майже в 2 рази за рахунок внутрішньочеревного жиру.

Якість м'ясної продукції, в значній мірі, залежить від її хімічних, біологічних та технологічних показників (табл. 5).

Таблиця 5

Хімічні, біохімічні та технологічні показники м'яса кролів (n=42)

Показники	Вікові періоди, дів						
	1	30	45	60	90	120	150
1	2	3	4	5	6	7	8
Хімічний склад м'яса, %							
Вологість	73,66	65,68	65,54	68,73	66,67	63,44	55,22
Білок	13,32	18,33	19,14	17,92	19,16	19,23	15,95
Жир	12,03	14,99	14,32	12,34	13,17	16,33	27,83
Співвідношення білок /жир	1,11	1,22	1,34	1,45	1,45	1,18	0,57
Біохімічні і технологічні показники м'яса							
Вміст триптофану, %	1,32	1,39	1,32	1,34	1,33	1,39	1,41
Вміст оксипроліну, %	0,62	0,54	0,62	0,56	0,62	0,6	0,63
Співвідношення триптофан/оксипролін	2,13	2,57	2,13	2,39	2,15	2,32	2,24
Вміст м'язових білків від загального, %	7,95	13,11	13,92	12,74	13,82	14,14	10,57
Вміст склеропротеїнів від загального білка, %	5,37	4,96	5,22	5,01	5,34	5,08	5,39
Якісний показник білка	1,48	2,64	2,67	2,54	2,59	2,78	1,96
Інтенсивність забарвлення (E=1000)	–	–	197,67	217,3	237,0	281,33	187,67
Вологість, % від маси м'яса	–	–	52,33	60,43	52,91	59,62	62,97
кислотність, рН	–	–	–	6,2	6,4	6,6	6,8
Білково-якісний коефіцієнт найдовшого м'язу спини	–	–	–	–	7,6	7,8	8,0

З наведених даних видно, що із збільшенням віку тварин кількість білка і жиру в м'ясі збільшується.

Сама висока статистично вірогідна концентрація білка у віці кроленят 10-45-90-120 дів ($P>0,01$) і сама низька в 1 і 150 дів ($P>0,05$).

Неоднакова кількість білка і жиру в різні вікові періоди кроленят обумовлюють і відповідне співвідношення між цими складовими частинами м'яса. Найбільша кількість білка на одиницю жиру припадає при забої кроленят в 60-90-120 дів і становить відповідно 1,45:1; 1,45:1; 1,18:1. За літературними даними оптима-

льне співвідношення білка до жиру в скотарстві становить 1-2:1.

За нашими даними за оптимальне співвідношення білка до жиру в кролів слід вважати 1,18-1,45:1.

Змінюється також з віком і такий важливий показник м'яса кролів, як співвідношення повноцінних білків (триптофан) і неповноцінних (оксіпролін) в м'ясному фарші. Саме високе співвідношення цих амінокислот спостерігається у віці 30 і 60 діб (2,6 і 2,4). В інші вікові періоди (3-4-5 місяців білково-якісний коефіцієнт знаходиться в межах 2,1-2,3 одиниць. У зв'язку з тим, що у скотарстві значну частку в обсягу фаршу значну долю займає найдовший м'яз спини, з високою якістю, даний показник по кролятині дещо менший.

У виробничих умовах особливо при реалізації практикується також визначення якості м'яса за співвідношенням м'ясних білків. За даними наших досліджень розраховані коефіцієнт якості білка з віком тварин зростає від 1,48 до 2,78 одиниць. Сама висока якість білка за даною ознакою була у віці 120 діб, яка при досягненні кролематками 150 діб знижується до 2,0 одиниць.

З віком тварин, одночасно зі збільшенням білка, збільшується і загальна кількість амінокислот, яка в двомісячному віці кроленят становила 41-53 %. Після трьохмісячного віку рівень амінокислот зростає від 35 до 98 %.

Якість тушки і м'яса визначається також за інтенсивністю його забарвлення. При більш насиченому забарвленні тушки темного кольору, при недостатньому – блідого. Як в першому, так і в другому випадках таке забарвлення тушки небажане. В дослідженнях забарвлення тушки коливалось від 188 до 281 одиниць. За оптимальне забарвлення слід вважати в межах 240-280 одиниць.

З технологічних показників, які характеризують тушку і м'ясо, є вологість або вологоутримуюча здатність. Чим цей показник вищий, тим кращої якості м'ясо і умови для його зберігання та переробки. За проведеними дослідженнями за оптимальну вологість слід вважати показник в межах 52-63 %.

Висновки:

1. Ріст і розвиток внутрішніх органів, як і організму в цілому, підпорядкований загально-біологічним закономірностям і характеризується особливими для кожного органу і тканин амплітудами піднесення і спадів, обумовленими функціональною важливістю їх в організмі в різні періоди росту.

2. Більш висока активність росту простежується в основному до двомісячного віку, після чого знижується. Найменшою, але стабільною енергією росту відзначаються легені і серце. Ритм росту печінки, нирок, селезінки – більш мінливий і залежить від зростання функційної ролі в різні вікові періоди.

Органи з меншою початковою масою наділені більш високими компенсаторними здатностями.

3. Використання сухого типу годівлі при промисловому вирощуванні в основі якого є застосування повнораціонних комбікормів, збалансованих згідно потреб норм годівлі за енергією, поживними та вітамінно-мінеральними речовинами забезпечує максимальну реалізацію біологічного і генетичного потенціалу кролів м'ясо-шкуркового напрямку: високої енергії росту, розвитку, скоростиглості, плідності, прискореного фізіолого-біохімічного формування високоякісної м'ясної продукції.

У 4-5 місяців кролі збільшують початкову масу у 57-69 рази, що становить 65-80 відсотків маси дорослого кроля, досягають оптимальної реалізаційної кондиції і статевої зрілості.

4. Неоднаковий ритм росту тканин, внутрішніх органів, які являються складовими тушки, обумовлюють різний забійний вихід тушки та її структуру в

окремі періоди росту організму. Так, забійний вихід тушки з урахуванням голови і ліверу у 3-4-5 місяців складає відповідно 61-63-69 %. Вихід тушки без голови з урахуванням лише ліверу у 3-4-5 місяців – 56-58-64 %, а тушки без голови і ліверу – 51-53-60 відсотків.

5. За комплексом біологічних, біохімічних, хімічних, морфологічних, кулінарно-технологічних та економічних показників: високим забійним виходом – 62-63 %, виходом м'якоті – 87-88 %, незначним вмістом жиру – 9-11 %; – оптимальними можна визначити строки забою і реалізації кролів у віці 3-4 місяців з передзабійною масою 2,5-3,2 кг.

Бібліографічний список

1. Вакуленко І. С. та інші. Технологічні напрями в кролівництві України // Сучасні репродуктивні технології, селекційно-годовельні аспекти та виробництво і переробка тваринницької продукції. Зб. наук. тез міжнародної науково-практичної конференції. – с. Велика Бакта. – 2014. – С. 61–64.

2. Вакуленко І. С. Кролиководство. – Х.: Прапор, 1998. – С. 94–180.

3. Коцюбенко Г. А. Відтворні та продуктивні якості кролів за різних технологій вирощування / Г. А. Коцюбенко // Вісник аграрної науки. – 2012. – № 2. – С. 35–37.

4. Вакуленко І. С. Особливості травлення і конверсійної здатності кролів у постнатальному онтогенезі / Вакуленко І. С. // Наук.-техн. бюл. / НААН, Ін-т тваринництва. – Х., 2000. – № 76. – С. 10–13.

5. Дармограй Л. М., Лучин І. С., Мігдал В. Порівняльна оцінка впливу різних типів годівлі на продуктивність кролів у Прикарпатті // Наук. вісн. / Львів. нац. ун-т ветеринарної медицини та біотехнології ім. С. З. Гжицького. – Львів, 2013. – Т. 15. – № 1 (55). – Ч. 2. – С. 81–85.

6. Belenguer A. Protein recycling in growing rabbits J., Guadaj., Decoux M., Milne E. // British Journal of Nutrition. – 2005. – Vol.94. – P. 763–770.

7. Lebas M. Flimentation pratigue olu lapin de chair// L'aviculteur, 1977,364;35,37

ФОРМИРОВАНИЕ МЯСНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ КРОЛИКОВ В ВОЗРАСТНОЙ ДИНАМИКЕ

Вакуленко И. С., Петраш В. С., Институт животноводства НААН

В статье выявлены биологические особенности формирования роста (рост внутренних органов – сердце, легкие, печень, селезенка, почки и туловища) и формирования мясной продуктивности (масса мышечной, костной, жировой тканей и их структура) в постнатальный период в возрасте 1-30-45-60-90-120-150 суток у кроликов мясошкуркового направления продуктивности. Определены химические (влажность, белок, жир, соотношение белка к жиру), биохимические (содержание триптофана, оксипролина, соотношение триптофана к оксипролину, содержание мышечных белков, содержание склеропротеина, качественный показатель белка), технологические (интенсивность окраски, влажность, кислотность) при забое животных в возрасте 1-30-45-60-120-150 суток. Определена структура тушек с учетом головы и ливера, с головой без ливера, без головы и ливера и убойный выход мяса.

Ключевые слова: абсолютный прирост, белковые компоненты, витамины, крольчатина, мясная продуктивность, среднесуточный прирост, тип кормления.

RABBITS MEAT PRODUCTIVITY FORMATION IN THE AGE DYNAMICS

Vakulenko I., Petrash V., Institute of Animal Science of the NAAS

The article highlights the biological features of growth formation (growth of internal organs – heart, lungs, liver, spleen, kidneys and torso) and the meat productivity formation (mass of muscle, bone, adipose tissues and their structure) in the postnatal period at the age of 1-30-45-60-90-120-150 days of maniscalco productivity rabbits. The chemical (moisture, protein, the fat/protein ratio), biochemical (tryptophan content, hydroxyproline, the tryptophan/hydroxyproline ratio, the muscle proteins content, the scleroprotein content, high-quality protein levels), technological (color intensity, humidity, acidity) indicators were identified of slaughtering animals at the age of 1-30-45-60-120-150 days. The structure of the carcasses with the head and liver, with head without liver, without head and liver and carcass yield of meat were detected.

Key words: absolute growth, protein components, vitamins, rabbit, meat yield, average daily gain, type of feeding.

УДК 636.127.1.082:798.664

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІНІЙНОГО РОСТУ І ЖВАВОСТІ КОБИЛ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ

Глушак І. І., к. с.-г. н., доцент,

Хоменко М. В., магістр

Національний університет біоресурсів і природокористування України

З врахуванням генеалогічних груп вивчено дані жвавості, лінійного росту та залежність врахованих показників кобил орловської рисистої породи 2013 року народження.

Доведено, що крім даних обхвату грудей, проміри кобил ліній Барчука 2.12,0 і Пілота 2.00,1 характеризувались на рівні вимог стандарту орловської рисистої породи. Встановлено, що середні дані висоти у холці і обхвату грудей кобил лінії Піона 2.00,1 менше стандартних вимог породи на 2,0 і 4,0 см відповідно.

За практично однакової кількості стартів у групах виявлена найкраща жвавість на 1600 м (2.24,6) у кобил лінії Барчука 2.12,0. Найгірша жвавість у кобил лінії Піона 2.00,1 – 2.31,9.

Для всіх груп доказано позитивний взаємозв'язок косої довжини тулубу і жвавості дворічних кобил, що не сприяє покращенню роботоздатності на 1600 м. Для матерів дворічних кобил лінії Піона 2.00,1 визначені задачі селекційної роботи поєднання лінійного росту і жвавості на 1600 м.

Ключові слова: стандарт, промір, порода, іподром, жвавість, лінія.

Чисельність чистопородних, племінних коней орловської рисистої породи, серед заводських порід України збільшилась з 16,3 % (2000 р.) до 19,2 % у 2014 р. [1, 5].

З врахуванням збільшення кількості племінного орловського молодняка рисистого призначення у 2014 р. і стабілізації за останні два роки, пріоритетом фахівців, щодо розведення його, є відбір скороспілого конкурентоздатного поголів'я, де найбільш поєднується покращення рисистого типу та жвавості від дво- до восьмирічного віку.